

Sygn. akt I CSK 1921/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa K. K.

przeciwko I. K.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 27 sierpnia 2021 r., sygn. akt XV Ca [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) nie obciąża pozwanej I. K. kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w P. po rozpoznaniu sprawy z powództwa K. K. przeciwko I. K. o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym na skutek apelacji Pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w P. z 9 kwietnia 2021 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż nie obciążył Pozwanej kosztami procesu należnymi Powodowi oraz oddalił apelację w pozostałej części.

Na powyższe orzeczenie skargę kasacyjną wniosła Pozwana, zaskarżając je w części (pkt 2) i zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 172

k.c. w zw. z art. 365 k.c. i art. 5 i 6 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r., poz. 2204 ze zm.), a także przepisów postępowania, tj. art. 227 k.p.c., art. 233 k.p.c. i art. 365 k.p.c. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Powód wniósł o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została w polskim systemie prawnym ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, przysługujący od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtowało się zapatrywanie, iż z uwagi na funkcje i cele skargi kasacyjnej jest ona środkiem zaskarżenia silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz w szczególności ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego. Tak ukształtowana normatywnie konstrukcja i rola skargi kasacyjnej implikuje poddanie jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów, kwalifikujących ją do przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania (zob. zamiast wielu postanowienia Sądu Najwyższego z: 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000, z. 7-8, poz. 147; 24 marca 2021 r., sygn. akt I CSK 265/20, niepublikowane).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w przypadku, gdy we wniosku o przyjęcie skargi oraz jego uzasadnieniu strona wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania bądź że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Na wstępie należy przypomnieć, że zarówno wniosek, jak i jego uzasadnienie, stanowią odrębne części (elementy konstrukcyjne) skargi kasacyjnej, zaś Sąd Najwyższy na etapie rozpoznania wniosku o przyjęciu skargi kasacyjnej do

rozpoznania dokonuje oceny jedynie zaistnienia przesłanek wniosku i argumentacji jurystycznej go uzasadniającej. Z tej przyczyny nie jest wystarczające odesłanie przez skarżącego do motywów uzasadnienia podstaw kasacyjnych, które samodzielnie i odrębnie są oceniane w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżąca przytoczyła przesłankę wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a więc istnienie istotnego zagadnienia prawnego, którego wyjaśnienie ma decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Przyjmuje się, że w tym zakresie wywód uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., sygn. akt V CSK 75/06, niepublikowane). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie.

Według utrwalonego stanowiska judykatury, powołanie się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania określonego problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Nie jest natomiast wystarczające powołanie ogólnej tezy i wskazanie, iż stanowi ona argument za istnieniem wątpliwości interpretacyjnych.

W niniejszej sprawie Skarżąca wskazała na występowanie – w jej ocenie – kilku istotnych zagadnień prawnych, tj. oceny prawnej i oceny skutku prawnego pierwotnego nabycia nieruchomości przez zasiedzenie przez nabywcę pierwotnego

wpisanego do księgi wieczystej, w sprawie wytoczonej przez nabywcę pochodnego tej nieruchomości o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym i dochodzącego w tej sprawie prawa własności na swoją rzecz oraz oceny prawnej, czy z powołaniem się na rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych można wykreować tytuł prawny do nieruchomości, który wygaś na skutek zdarzeń prawnych zaistniałych przed wytoczeniem przez nabywcę pochodnego powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, możliwości badania przez Sąd przy ponownym rozpoznaniu sprawy (tut. Sąd I i II Instancji) dobrej wiary nabywcy pochodnego przy nabyciu przez niego nieruchomości oraz zakresu związania sentencją wyroku wydanego w pierwszej sprawie (o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym) w postępowaniu sądowym w drugiej sprawie (o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym) w przypadku różnych podstaw prawnych roszczenia dochodzonego przez strony (art. 365 k.p.c.).

W rzeczywistości problemy przedstawione przez Skarżącą nie stanowią zagadnień nowych, precedensowych czy też prowadzących do rozbieżnych ocen. Co więcej, ich sformułowanie przez Skarżącą służyć ma do podważenia dobrej wiary, a zatem w istocie oceny dowodów. Z kolei związanie prawomocnym wyrokiem na gruncie art. 365 § 1 k.p.c. oznacza, iż sąd obowiązany jest uznać, że kwestia prawna, która była przedmiotem wcześniejszego rozstrzygnięcia, a która ma znaczenie prejudycjalne w innej rozpoznawanej sprawie, kształtuje się tak, jak przyjął sąd w prawomocnym wcześniejszym wyroku, nawet jeżeli argumentacja prawna, na której opiera się to rozstrzygnięcie, jest nietrafna (wyrok Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV CSK 388/16, LEX nr 2329029). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie w zasadzie odnosi się do kwestionowania ustaleń i ocen dokonanych przez Sądy *meriti*, gdy tymczasem występowanie przesłanki przedsądu wymaga od profesjonalnego pełnomocnika strony skarżącej wyводу jurydycznego spełniającego kryteria wskazane w ustawie i utrwalone w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Istotne zagadnienie prawne nie może ograniczać się do sformułowania kazuistycznych pytań odnoszących się do oceny w jednostkowej sprawie i wymaga powołania argumentacji uzasadniającej tezę, iż prezentowane

zagadnienie ma istotne znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Argumentacja taka nie może ograniczać się do formułowania tez czy uwag polemicznych z oceną bądź ustaleniami Sądów *meriti*, lecz mieć charakter prawniczego wyводу uwzględniającego dotychczasowy dorobek judykatury i orzecznictwa.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. mając na uwadze sytuację majątkową Skarżącej.

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904), które to przepisy stanowią konkretyzację norm konstytucyjnych, Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy oraz mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21. Powyższe nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutechnienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982. Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego),

nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę, zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201).

a.s.